

Q3

OSAVUOSIKATSAUS

TAMMI – SYYSKUU 2015

5.11.2015

Sisältö

- 3 **Yhteenveto**
- 5 **Vuoden 2015 kolmas vuosineljännes lyhyesti**
- 6 **Raportointikäytännön muutos 1.1.2016 alkaen**
- 7 **Liiketoiminta-alueet**
- 7 Vahinkovakuutus
- 10 Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB
- 12 Henkivakuutus
- 14 Omistusyhteisö
- 15 **Muut tapahtumat**
- 15 Henkilöstö
- 15 Palkitseminen
- 15 Osakkeet ja osakepääoma
- 16 Sisäiset osingot
- 16 Luottoluokitukset
- 16 Konsernin vakavaraisuus
- 18 Velkarahoitus
- 19 **Tulevaisuuden näkymät**
- 19 Näkymät loppuvuodelle 2015
- 19 Konsernin suurimmat riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä
- 21 **Taulukot**
- 21 Konsernin taloudellinen kehitys
- 22 Tunnuslukujen laskentakaavat
- 24 Konsernin laaja tuloslaskelma kvartaaleittain
- 25 Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS
- 26 Konsernitase, IFRS
- 27 Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS
- 28 Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS
- 29 **Liitetiedot**
- 29 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- 30 Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2015
- 31 Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2014
- 32 Tase segmenteittäin 30.9.2015
- 33 Tase segmenteittäin 31.12.2014
- 34 **Muut liitetiedot**
- 34 1 Vakuutusmaksut
- 35 2 Sijoitustoiminnan nettotuotot
- 38 3 Korvauskulut
- 39 4 Henkilöstökulut
- 40 5 Aineettomat hyödykkeet
- 41 6 Rahoitusvarat
- 43 7 Johdannaissopimukset
- 44 8 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia
- 47 9 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset
- 49 10 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyyssanalyysi
- 49 11 Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset
- 50 12 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista
- 52 13 Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista
- 52 14 Rahoitusvelat
- 53 15 Ehdolliset velat ja sitoumukset
- 55 16 Vahinkovakuutuksen tulosanalyysi
- 56 17 Sampo Oyj:n tuloslaskelma ja tase (FAS)

5.11.2015

Sampo-konsernin osavuosisikatsaus tammi-syyskuulta 2015

Sampo-konsernin tulos ennen veroja tammi-syyskuussa 2015 oli 1 475 miljoonaa euroa (1 313). Markkina-arvojen muutokset huomioiva konsernin laaja tulos aleni 1 031 miljoonaan euroon (1 099).

- Osakekohtainen tulos nousi 2,31 euroon (2,05). Markkina-arvoin laskettu osakekohtainen tulos aleni 1,84 euroon (1,96). Konsernin oman pääoman tuotto oli 12,6 prosenttia (13,6). Osakekohtainen substanssi oli syyskuun 2015 lopussa 22,77 euroa (22,63). Konsernin käyvän arvon rahasto verojen jälkeen laski 831 miljoonaan euroon (1 017).
- Vahinkovakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 756 miljoonaan euroon (711). Yhdistetty kulusuhde parani 84,6 prosenttiin (87,8) vuoden 2015 toisella neljänneksellä kirjattujen kertaluonteisten erien vahvistettua sitä 1,5 prosenttiyksikköä. Ilman kertaluonteisia eriä tammi-syyskuun yhdistetty kulusuhde oli 86,1 prosenttia. Markkina-arvojen muutokset huomioiva laaja tulos laski 434 miljoonaan euroon (532) ja oman pääoman tuotto oli 18,6 prosenttia (22,2).
- Osakkuusyhtiö Nordean tammi-syyskuun 2015 nettotuloksesta kirjattiin Sammolle 577 miljoonaa euroa (501). Nordean liikevoitto kasvoi viime vuodesta paikallisissa valuutoissa 13 prosenttia ja euroissa 11 prosenttia pois lukien kertaluonteiset erät. Pankin Basel III -säännösten mukaan laskettu ydinvakavaraisuussuhde (CET1) nousi 16,3 prosenttiin kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Luottojen laatu säilyi vakaana ja nettomääräisten luottotappioiden osuus luotonannosta oli 0,13 prosenttia.
- Henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja oli 132 miljoonaa euroa (112). Laskuperustekorkoisen vastuuvelan korkotäydennystä laajennettiin heinä-syyskuussa 2015 kattamaan myös vuosi 2018. Tuottovaateet vuosille 2015–2018 ovat aikajärjestyksessä 1,0 prosenttia, 1,25 prosenttia, 1,5 prosenttia ja 3,0 prosenttia. Markkina-arvojen muutokset huomioiva laaja tulos aleni 50 miljoonaan euroon (103). Oman pääoman tuotto laski 5,3 prosenttiin (10,8).

Avainluvut

Milj. e	1-9/2015	1-9/2014	Muutos-%	7-9/2015	7-9/2014	Muutos-%
Tulos ennen veroja	1 475	1 313	12	460	452	2
Vahinkovakuutus	756	711	6	245	228	7
Osakkuusyhtiö Nordea	577	501	15	159	192	-17
Henkivakuutus	132	112	18	52	40	31
Omistusyhteisö (pl. Nordea)	12	-10	-	5	-7	-
Tilikauden tulos	1 292	1 149	12	398	400	0
			Muutos			Muutos
Tulos/osake, euroa	2,31	2,05	0,26	0,71	0,71	0
Tulos/osake markkina-arvoin, euroa	1,84	1,96	-0,12	-0,21	0,55	-0,76
Substanssi/osake, euroa*)	22,77	22,63	0,14	-	-	-
Keskim. henkilöstömäärä (FTE)	6 739	6 744	-5	-	-	-
Konsernin vakavaraisuussuhde, % *)	192,0	187,4	4,6	-	-	-
Oman pääoman tuotto, %	12,6	13,6	-1,0	-	-	-

*) vertailujankkohta 31.12.2014

Osavuosisikatsauksen tiedot eivät ole tilintarkastettuja. Tuloslaskelmaeriä vertaillaan viime vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin. Tase-erien vertailujankkohan on vuoden 2014 lopun tilanne, jollei toisin ole ilmoitettu.

Tilinpäätöksessä käytetyt vaihtokurssit

	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015	1-12/2014	1-9/2014
EUR 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	9,3709	9,3416	9,3805	9,1011	9,0420
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	9,4083	9,2150	9,2901	9,3930	9,1465
DKK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	1,2567	1,2530	1,2593	1,2205	1,2118
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	1,2612	1,2352	1,2437	1,2616	1,2289
NOK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	1,0646	1,0809	1,0746	1,0893	1,0924
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	0,9878	1,0482	1,0674	1,0388	1,1266

Vuoden 2015 kolmas vuosineljännes lyhyesti

Sampo-konsernin heinä-syyskuun 2015 tulos ennen veroja oli 460 miljoonaa euroa (452). Osakekohtainen tulos säilyi vakaana ja oli 0,71 euroa (0,71). Osakekohtainen tulos markkina-arvoihin laski -0,21 euroon (0,55).

Osakekohtainen substanssi laski vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä 2,24 euroa 22,77 euroon. Osakekohtaista substanssia alensi Nordea-omistuksen arvostuseron aleneminen ja pääomamarkkinoiden yleinen heikko kehitys. Nordea-omistukseen liittyvän arvostuseron aleneminen heikensi Sammon osakekohtaista substanssia 2,11 euroa.

Vahinkovakuutustoiminnan yhdistetty kulusuhde oli kolmannella vuosineljänneksellä 83,8 prosenttia (86,9). Tulos ennen veroja kasvoi 245 miljoonaan euroon (228). Osakkuusyhtiö Topdanmarkin tuloksesta kirjattiin vahinkovakuutustoiminnan tulokseen 13 miljoonaa euroa (18).

Nordean kolmannen vuosineljänneksen 2015 nettotuloksesta kirjattiin Sammon tulokseen 159 miljoonaa euroa (192).

Henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen veroja oli 52 miljoonaa euroa (40). Maksutulo aleni 14 prosenttia 162 miljoonaan euroon vuodentakaisesta 188 miljoonasta eurosta.

Raportointikäytännön muutos 1.1.2016 alkaen

Eduskunta on hyväksynyt arvopaperimarkkinalakiin tehtävät muutokset, joilla implementoidaan avoimuusdirektiivin muutos. Muutokset tulevat voimaan 26.11.2015. Muutosten voimaan tultua listayhtiöillä ei ole enää velvoitetta julkaista osavuositarkastuksia ensimmäiseltä ja kolmannelta vuosineljännekseltä. Listayhtiöillä on jatkossa velvollisuus julkistaa vain tilinpäätös ja puolivuositarkastus.

Nasdaq Helsinki tekee vastaavan muutoksen sääntöihinsä. Sampo-konserni on päättänyt siirtyä uuteen raportointikäytäntöön, joka huomioi paremmin Sampo-konsernin liiketoimintojen erityispiirteet, alan vakiintuneet käytännöt ja sijoittajien odotukset. Muutoksesta kerrotaan yksityiskohtaisemmin Sampo-konsernin tiedonantopolitiikassa, jota on päivitetty Sammon hallituksen päätöksellä 5.11.2015. Tiedonantopolitiikka on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/fi/hallinnointi/tiedonantopolitiikka.

Sampo julkaisee vuodesta 2016 alkaen tammi-maaliskuun ja tammi-syyskuun raporttinsa lyhennetyssä muodossa. Muutos ei heikennä sijoittajille yhtiöstä annettavan informaation laatua ja raportointi säilyy jatkossakin johdonmukaisena.

Liiketoiminta-alueet

Vahinkovakuutus

If on Pohjoismaiden johtava vahinkovakuutus konserni, joka toimii myös kaikissa Baltian maissa. Sampo-konsernin vahinkovakuutuksen emoyhtiö If Skadeförsäkring Holding AB:n pääkonttori on Ruotsissa. Tytäryhtiöidensä ja sivukonttoriensa kautta If tarjoaa vakuutusratkaisuja ja -palveluja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Baltiassa. Ifin toiminnot jakautuvat neljään liiketoiminta-alueeseen: Henkilöasiakkaat, Yritysasiakkaat, Suurasiakkaat ja Baltia. Tanskalainen vakuutusyhtiö Topdanmark on Ifin osakkuusyhtiö

Tulos

Milj. e	1-9/2015	1-9/2014	Muutos-%	7-9/2015	7-9/2014	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo, netto	3 493	3 564	-2	865	883	-2
Sijoitustoiminnan nettotuotot	234	278	-16	61	69	-11
Liiketoiminnan muut tuotot	21	21	1	6	7	-10
Korvauskulut	-2,191	-2,189	0	-672	-728	-8
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	-227	-215	6	222	241	-8
Henkilöstökulut	-243	-408	-40	-137	-133	3
Liiketoiminnan muut kulut	-356	-370	-4	-110	-125	-13
Rahoituskulut	-12	-15	-18	-3	-5	-40
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	36	45	-18	12	18	-33
Tulos ennen veroja	756	711	6	245	228	7

Avainluvut	Muutos			Muutos		
Yhdistetty kulusuhde, %	84,6	87,8	-3,2	83,8	86,9	-3,1
Riskisuhde, %	67,1	65,4	1,7	61,9	64,7	-2,8
Toimintakulusuhde, %	17,6	22,5	-4,9	22,0	22,2	-0,2
Liikekulusuhde, %	11,8	16,6	-4,8	16,1	16,3	-0,2
Oman pääoman tuotto, %	18,6	22,2	-3,6	-	-	-
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	6 162	6 170	-8	-	-	-

Vahinkovakuutustoiminnan tammi-syyskuun 2015 tulos ennen veroja nousi 756 miljoonaan euroon (711). Yhdistetty kulusuhde parani 84,6 prosenttiin (87,8), ja riskisuhde heikkeni 67,1 prosenttiin (65,4). Tunnuslukuihin vaikutti vuoden 2015 toisen neljänneksen kaksi kertaluonteista erää: annuiteettien diskonttaamiseen Suomessa käytettävän koron lasku ja Norjan-toimintojen henkilöstön eläkeudistus. Kertaluonteisten erien vaikutus pois lukien tammi-syyskuun 2015 yhdistetty kulusuhde oli 86,1 prosenttia.

Aiempina tilikausina sattuneisiin vahinkoihin varattua korvausvastuuta kasvatettiin 83 miljoonalla eurolla tammi-syyskuussa 2015 (korvausvastuuta purettiin vertailuajankohtana 18 miljoonalla eurolla). Korvausvastuun vahvistamiseen vaikuttivat suurelta osin yhteensä 112 miljoonan euron suuruiset diskonttokoron alennukset. Oman pääoman tuotto laski 18,6 prosenttiin (22,2). Vahinkovakuutuksen käyvän arvon rahasto aleni syyskuun 2015 loppuun mennessä 390 miljoonaan euroon (507).

Vakuutustekninen tulos oli 522 miljoonaa euroa (441). Vakuutusliikkeen tuotto (vakuutusteknisen tuloksen suhde omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin) parani 16,0 prosenttiin (13,1).

Osakkuusyhtiö Topdanmarkin tuloksesta yhdisteltävä tulososuus Sammon tammi-syyskuun 2015 tuloksesta oli 37 miljoonaa euroa (44). If omisti 30.9.2015 kaikkiaan 31 476 920 Topdanmarkin osaketta eli yli 30 prosenttia kaikista osakkeisiin liittyvistä äänistä. Kaikki Sampo-konsernin omistamat Topdanmarkin osakkeet ovat If Skadeförsäkring Holding AB (publ):in hallussa.

	Yhdistetty kulusuhde, %			Riskisuhde, %		
	1-9/2015	1-9/2014	Muutos	1-9/2015	1-9/2014	Muutos
Henkilöasiakkaat	88,9	87,5	1,4	66,5	65,3	1,2
Yritysi asiakkaat	90,4	88,3	2,1	67,5	65,5	2,0
Suurasiakkaat	94,5	90,3	4,2	73,3	69,6	3,7
Baltia	85,1	81,2	3,9	55,6	51,4	4,2
Ruotsi	85,0	95,9	-10,9	63,3	73,4	-10,1
Norja	87,6	84,5	3,1	65,0	62,4	2,6
Suomi	99,6	84,1	15,5	77,9	62,8	15,1
Tanska	90,6	84,6	6,0	64,0	59,9	4,1

	Yhdistetty kulusuhde, %			Riskisuhde, %		
	7-9/2015	7-9/2014	Muutos	7-9/2015	7-9/2014	Muutos
Henkilöasiakkaat	86,7	86,8	-0,1	64,9	65,2	-0,3
Yritysi asiakkaat	82,4	86,8	-4,4	59,7	64,2	-4,5
Suurasiakkaat	72,0	88,1	-16,1	51,4	68,1	-16,7
Baltia	86,0	77,0	9,0	58,0	47,9	10,1
Ruotsi	80,8	95,8	-15,0	59,7	73,1	-13,4
Norja	82,2	81,6	0,6	60,4	60,0	0,4
Suomi	89,8	82,9	6,9	67,8	62,6	5,2
Tanska	86,6	87,8	-1,2	61,0	65,0	-4,0

Suomessa toisella vuosineljänneksellä toteutettu diskonttokoron alennus heikensi kaikkien vahinkovakuutustoiminnan liiketoiminta-alueiden tuloksia Suomessa ja heikensi merkittävästi Suomen tammi-syyskuun 2015 maakohontaista tulosta. Ruotsissa riskisuhde parani 10,1 prosenttiyksikköä, josta osan selittää suurvahinkojen korvauskulujen jääminen vuodentakaista alhaisemmiksi. Annuiteettien diskonttaamiseen Ruotsissa käytettävä korko laski syyskuun 2015 loppuun mennessä 0,01-prosenttiyksikköä 0,40 prosenttiin. Tämä laski kolmannen vuosineljänneksen tulosta Ruotsissa miljoonalla eurolla. Suurvahingoista maksettiin korvauskuluja 6 miljoonaa euroa odotettua vähemmän.

Bruttovakuutusmaksutulo aleni 3 659 miljoonaan euroon (3 724). Valuuttakurssimuutokset huomioon ottaen maksutulo kasvoi hienoisesti. Maksutulo kasvoi Henkilöasiakkaat- ja Baltia-liiketoiminnoissa, mutta laski Yritys- ja Suurasiakastoiminnoissa.

Toimintakulusuhde parani 17,6 prosenttiin (22,5) ja liikekulusuhde 11,8 prosenttiin (16,6). Molempia kulusuhteita vahvisti lfin Norjassa vuoden 2015 toisella neljänneksellä kirjaama kertaluonteinen eläkejärjestelmän muutos. Kyseinen kertaluonteinen erä pois lukien toimintakulusuhde oli 22,3 prosenttia ja liikekulusuhde 16,5 prosenttia.

lfin sijoitusomaisuuden arvo oli 30.9.2015 yhteensä 11,5 miljardia euroa (11,5). Tästä 74 prosenttia oli sijoitettuna korkoinstrumentteihin (75), 14 prosenttia rahamarkkinainstrumentteihin (13) ja 12 prosenttia osakkeisiin (12). Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 234 miljoonaa euroa (278). Sijoitusten tuotto käyvin arvoin tammi - syyskuussa 2015 oli 0,9 prosenttia (3,6). Korkosijoitusten duraatio oli 1,0 vuotta (1,0) ja keskimääräinen maturiteetti 2,6 vuotta (2,4). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 1,8 prosenttia (2,5).

lfin vastuunkantokyky (vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuloon) oli syyskuun 2015 lopussa 87 prosenttia (82). Vakavaraisuuspääoman suuruus oli 3 792 miljoonaa euroa (3 544). Vakavaraisuus säilyi vahvana ja vastuuelvka oli maksutuloon suhteutettuna 168 prosenttia (161) ja maksettuihin korvauksiin suhteutettuna 250 prosenttia (237). Tammikuun 2016 alussa voimaan tulevaan Solvenssi II -säännöstöön liittyvää vakavaraisuuslaskentaa käsitellään osavuosisikatsauksen Konsernin vakavaraisuus -osiossa.

lfin Suomen-tytäryhtiö lfin Vahinkovakuutusyhtiö Oy aloitti 12.10.2015 yhteistoimintaneuvottelut, joiden kohteena on 212 henkilöä lfin yritysasiakas- ja henkilöasiakasliiketoiminnoissa sekä sisäisessä tarkastuksessa. Yt-neuvotteluiden perusteena on toimintojen keskittämistarve erityisesti internet- ja puhelinpalvelun suosion sekä automaation kasvun vuoksi.

Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB

Nordea on Pohjoismaiden suurin pankki ja markkina-arvolla mitattuna kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa Euroopassa. Pankin pääkonttori on Tukholmassa, Ruotsissa, ja sillä on noin 11 miljoonaa asiakasta. Nordean osake noteerataan Nasdaqin pörseissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa.

Tulos*						
Milj. e	1-9/2015	1-9/2014	Muutos-%	7-9/2015	7-9/2014	Muutos-%
Rahoituskate	3 869	4 126	-6	1 272	1 396	-9
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	7 495	7 345	2	2 253	2 382	-5
Tulos ennen luottotappioita	4 014	3 555	13	1 145	1 238	-8
Luottotappiot, netto	-337	-405	-17	-112	-112	0
Liikevoitto**	3 677	3 307	11	1 033	1 093	-5
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,70	0,61		0,19	0,23	
Oman pääoman tuotto**, %	12,6	11,4		10,4	11,2	

* Jatkuvien toimintojen tunnusluvut (eivät sisällä Puolan myytyä pankki-, henkivakuutus- ja rahoitustoimintaa).

** Pois lukien kertaluonteiset erät (Q2/2014: uudelleenjärjestelykulut 190 milj. euroa, Q3/2014: Netsin myynnistä saatu voitto 378 milj. euroa ja aineettoman omaisuuden arvonalentumiskirjaus 344 milj. euroa).

Sampo Oyj omisti syyskuun 2015 lopussa 860 440 497 Nordean osaketta, mikä vastaa 21,2 prosentin omistusosuutta. Yhden osakkeen keskihinta oli 6,46 euroa, ja Sammon konsernitilinpäätöksessä käytettävä kirjanpitoarvo oli 8,24 euroa osakkeelta. Nordean osakkeen päätöskurssi oli syyskuun lopussa 9,91 euroa. Nordeaa käsitellään Sammon konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiönä.

Seuraava teksti perustuu Nordean 21.10.2015 julkaistuun osavuosisikatsaukseen tammi-syyskuulta 2015.

Talletusmarginaaleihin kohdistui edelleen paineita, ja luotonannon kasvu oli hidasta. Rahoituskate pieneni tammi-syyskuussa 2015 viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa ja 6 prosenttia euroissa.

Liikevoitto nousi 13 prosenttia paikallisissa valuutoissa ja 11 prosenttia euroissa pois lukien kertaluonteiset erät. Kulu/tuotto-suhde parani 3,1 prosenttiyksikköä 46,4 prosenttiin. Tuotot kasvoivat viime vuoden tammi-syyskuusta 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa ja 2 prosenttia euroissa.

Liiketoiminnan kulut laskivat 2 prosenttia paikallisissa valuutoissa ja 4 prosenttia euroissa pois lukien kertaluonteiset erät.

Nettomääräiset luottotappiot pienenevät 337 miljoonaan euroon. Niiden osuus luotonannosta oli 0,13 prosenttia (0,15 prosenttia vuoden 2014 tammi-syyskuussa).

Tulos kasvoi 15 prosenttia sekä paikallisissa valuutoissa että euroissa ja oli 2 814 miljoonaa euroa. Valuuttakurssimuutokset pienensivät tuottoja ja kuluja noin 2 prosenttiyksikköä ja luotto- ja talletusvolyymeja noin 3 prosenttiyksikköä, kun lukuja verrataan vuoden 2014 tammi-syyskuun lukuihin.

Nordean säästämisen ja sijoittamisen tuotteisiin saatiin yhä runsaasti uutta varallisuutta varallisuusarvojen laskusta huolimatta. Hoidossa oleva varallisuus on kasvanut vuoden aikana 19 miljardia euroa eli 7 prosenttia, kun uutta varallisuutta on saatu hoidettavaksi runsain mitoin.

Konsernin Basel III -säännösten mukaan laskettu ydinvakavaraisuussuhde (CET1) oli vuoden 2015 kolmannen neljänneksen lopussa 16,3 prosenttia, kun se edellisneljänneksen lopussa oli 16,0 prosenttia. Valuuttakurssivaikutukset heikensivät ydinvakavaraisuussuhdetta, mutta vahva tulos ja riskipainotettujen erien pieneneminen paransivat sitä. Ensisijaisen pääoman suhde riskipainotettuihin eriin nousi 18,2 prosenttiin ja vakavaraisuussuhde parani 20,7 prosentista 21,3 prosenttiin.

Lisätietoja Nordea Bank AB:sta ja sen vuoden 2015 tammi-syyskuun tuloksesta on saatavilla osoitteessa www.nordea.com.

Henkivakuutus

Mandatum Life -konserni koostuu Sampo Oyj:n sataprosenttisesti omistamasta tytäryhtiöstä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiöstä ja sen viidestä tytäryhtiöstä. Emoyhtiö Mandatum Life on vastuussa myynnistä ja kaikista vakuutusyhtiölain määrittämistä toiminnoista. Tytäryhtiöt ovat Mandatum Life Palvelut Oy, Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy, Mandatum Life Fund Management S.A., Innova Palvelut Oy sekä Mandatum Life Insurance Baltic SE.

Tulos						
Milj. e	1-9/2015	1-9/2014	Muutos-%	7-9/2015	7-9/2014	Muutos-%
Vakuutusmaksutulo, netto	838	772	9	162	188	-14
Sijoitustoiminnan nettotuotot	340	470	-28	-260	115	-
Muut tuotot	11	3	212	2	1	139
Korvauskulut	-777	-623	25	-189	-189	0
Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos	-185	-429	-57	363	-53	-
Henkilöstökulut	-35	-34	4	-11	-11	6
Muut kulut	-54	-41	30	-14	-11	24
Rahoituskulut	-5	-5	-3	-2	-2	-10
Tulos ennen veroja	132	112	18	52	40	31
Avainluvut	Muutos					
Liikekustannussuhde, %	99,4	102,4	-3,0	-	-	-
Oman pääoman tuotto, %	5,3	10,8	-5,5	-	-	-
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	521	521	0	-	-	-

Henkivakuutustoiminnan tammi-syyskuun 2015 tulos ennen veroja oli 132 miljoonaa euroa (112). Laskuperustekorkoisen vastuuvelan korkotäydennystä laajennettiin heinä-syyskuussa 2015 vuoteen 2018, mikä heikensi kolmannen vuosineljänneksen tulosta 13 miljoonalla eurolla. Tuottovaateet vuosille 2015-2018 ovat aikajärjestyksessä 1,0 prosenttia, 1,25 prosenttia, 1,5 prosenttia ja 3,0 prosenttia. Kaiken kaikkiaan Mandatum Life on täydentänyt alhaisen korkotason vuoksi vastuuvelkaansa 224 miljoonalla eurolla (135). Luvussa ei ole huomioitu ns. eriytettyyn kantaan liittyvää 232 miljoonan euron täydennystä.

Oman pääoman tuotto (RoE) laski pääasiassa korkotäydennysten kasvattamisen seurauksena 5,3 prosenttiin (10,8). Markkina-arvojen muutokset huomioiva laaja tulos laski verojen jälkeen 50 miljoonaan euroon (103). Käyvän arvon rahasto oli 450 miljoonaa euroa (508).

Vakuutusmaksutulo kasvoi 9 prosenttia 838 miljoonaan euroon (772) tammi-syyskuussa 2015. Markkinaosuus oli Suomessa 17,3 prosenttia (17,4).

Kustannusliikkeen tulos nousi vuoden 2015 tammi-syyskuussa kaikkien aikojen ennätykseensä 20 miljoonaan euroon (15). Riskiliikkeen tulos oli 15 miljoonaa euroa (13).

Sijoitussidonnainen vastuovelka oli syyskuun 2015 lopussa 5,6 miljardia euroa (5,3).

Sijoitussidonnainen vastuovelka laski 0,3 miljardia euroa maaliskuun 2015 lopun ennätyksestä pääomamarkkinoiden vaikean tilanteen vuoksi. Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 23 miljoonaa euroa (258).

Laskuperustekorkoisen vastuuvelan määrä laski 5,0 miljardiin euroon (5,1), josta Mandatum Lifen alkuperäinen laskuperusteinen vakuutuskanta oli 3,8 miljardia euroa (3,8) ja eriytetty kanta 1,2 miljardia euroa (1,2). Korkeamman laskuperustekorona (3,5 ja 4,5 prosenttia) vakuutusmaksut jatkoivat tammi-syyskuussa 2015 pienenemistään suunnitellusti 154 miljoonalla eurolla, mutta tehdyt korkotäydennykset pitivät laskuperustekorkoisen vastuuvelan määrän lähes ennallaan.

Mandatum Lifen alkuperäisen laskuperustekorkoisen vastuuvelan katteena oleva omaisuus oli 30.9.2015 markkina-arvoin 5,3 miljardia euroa (5,3), josta 45 prosenttia (32) oli sijoitettu korkoinstrumentteihin, 10 prosenttia (23) rahamarkkinoille, 29 prosenttia (30) osakkeisiin ja 16 prosenttia (15) vaihtoehtoisiin sijoituksiin. Tammi-syyskuussa 2015 sijoitusomaisuuden tuotto käyvin arvoin oli 3,7 prosenttia (3,9). Korkosijoitusten duraatio oli syyskuun 2015 lopussa 2,0 vuotta (1,6) ja keskimääräinen maturiteetti 2,7 vuotta (1,9). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 3,2 prosenttia (3,5).

Eriytetyn kannan katteena olevien sijoitusten arvo oli 1,2 miljardia euroa (1,3), josta 69 prosenttia (48) oli sijoitettu korkoinstrumentteihin, 11 prosenttia (33) rahamarkkinoille, 10 prosenttia (8) osakkeisiin ja 10 prosenttia (11) vaihtoehtoisiin sijoituksiin. Eriytetyn kannan sijoitusomaisuuden tuotto käyvin arvoin oli 2,3 prosenttia tammi-syyskuussa 2015. Syyskuun 2015 lopussa korkosijoitusten duraatio oli 2,1 vuotta ja keskimääräinen maturiteetti 3,6 vuotta. Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 1,3 prosenttia.

Mandatum Life -konsernin Solvenssi I:n mukainen vakavaraisuusasema säilyi vahvana.

Vakavaraisuusaste oli syyskuun 2015 lopussa 23,6 prosenttia (22,9). Tammikuun 2016 alussa voimaan tulevaan Solvenssi II -säännöistöön liittyvää vakavaraisuuslaskentaa käsitellään osavuosisikatsauksen Konsernin vakavaraisuus- osiossa.

Omistusyhteisö

Sampo Oyj hallinnoi vahinko- ja henkivakuutustoimintaa harjoittavia tytäryhtiöitään. Lisäksi yhtiö omisti 30.9.2015 noin 21,2 prosenttia Pohjoismaiden suurimman pankin Nordean osakepääomasta. Nordea on Sampo Oyj:n osakkuusyhtiö.

Tulos						
Milj. e	1-9/2015	1-9/2014	Muutos-%	7-9/2015	7-9/2014	Muutos-%
Sijoitustoiminnan nettotuotot	60	22	170	8	9	-9
Liiketoiminnan muut tuotot	12	11	13	4	4	-3
Henkilöstökulut	-14	-14	2	-4	-4	2
Liiketoiminnan muut kulut	-9	-8	1	-2	-2	-24
Rahoituskulut	-38	-21	80	-1	-14	-93
Osuus osakkuusyriytysten voitoista	577	501	15	159	192	-17
Tulos ennen veroja	589	491	20	164	185	-11
Avainluvut			Muutos			
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	56	54	2	-	-	-

Omistusyhteisö-segmentin tammi-syyskuun 2015 tulos ennen veroja oli 589 miljoonaa (491), josta 577 miljoonaa euroa (501) tuli Nordean tammi-syyskuun 2015 tuloksesta kirjattavasta Sammon osuudesta. Segmentin tulos ennen veroja ilman Nordean tulososuutta oli 12 miljoonaa euroa (-10). Ruotsin kruunun kurssimuutokset kasvattivat segmentin tulosta kolmannella vuosineljänneksellä 11 miljoonalla eurolla. Kaikkien valuuttakurssivaihteluiden vaikutus tammi-syyskuun 2015 tulokseen oli yhteensä 24 miljoonaa euroa.

Sampo Oyj:n Nordea-omistus on kirjattu taseeseen 7,1 miljardiin euroon (7,0). Omistusosuuden markkina-arvo 30.9.2015 oli 8,5 miljardia euroa. Lisäksi Sampo Oyj:n taseeseen sisältyi syyskuun 2015 lopussa myös 2,4 miljardin euron (2,4) arvosta tytäryhtiöiden osakkeita.

Muut tapahtumat

Henkilöstö

Sampo-konsernin henkilöstön kokonaismäärä osa-aikaiset työntekijät kokoaikaisiksi työntekijöiksi muuntaen 30.9.2015 oli 6 802 henkeä, kun henkilöstömäärä oli vuoden 2014 lopulla 6 723. Henkilöstömäärä nousi hieman sekä vahinkovakuutus- että henkivakuutustoiminnassa.

Katsauskaudella konsernin henkilöstöstä 91 prosenttia työskenteli vahinkovakuutustoiminnoissa, 8 prosenttia henkivakuutustoiminnassa ja prosentti emoyhtiö Sampo Oyj:ssä. Henkilöstöstä työskenteli Suomessa 33 prosenttia, Ruotsissa 27 prosenttia ja Norjassa 20 prosenttia. Baltiassa ja muissa maissa työskenteli 20 prosenttia henkilöstöstä. Tammi-syyskuussa 2015 Sampo-konsernissa työskenteli keskimäärin 6 739 henkeä, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 6 744 henkeä.

Palkitseminen

Sampo-konsernissa muuttuva palkitseminen voi perustua yhtiön kannattavuuteen liittyvään panokseen (esimerkiksi lyhytaikaiset kannustinohjelmot) tai liittyä työntekijöiden sitouttamiseen konserniin (pitkäaikaiset kannustinohjelmot). Sampo-konsernissa palkitseminen perustuu kaikkia Sampo-konsernin yhtiöitä koskeviin palkitsemisperiaatteisiin. Sammon hallitus hyväksyi päivitettyt palkitsemisperiaatteet 17.9.2014.

Pitkäaikaisista kannustinohjelmista suoritettiin tammi-syyskuussa 2015 maksuja 34 miljoonalla eurolla (26). Voimassa olevien pitkäaikaisten kannustinohjelmien tulosvaikutus oli vuoden 2015 tammi-syyskuussa 25 miljoonaa euroa (34). Syyskuun 2015 lopussa Sampo-konserni oli varannut pitkäaikaisten kannustinohjelmien tuleviin maksuihin 35 miljoonaa (39) euroa. Lyhytaikaisia kannustimia maksettiin sosiaalikulut mukaan lukien samana ajanjaksona 31 miljoonaa euroa (36).

Sampo-konsernin käyttämät erilaiset palkitsemismuodot on kuvailtu Sammon verkkosivuilla osoitteessa www.sampo.com/palkitseminen. Pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien ehdot ovat nähtävillä osoitteessa www.sampo.com/kannustinehdot. Listayhtiöiden hallinnointikoodin 7. osion (Palkitseminen) mukainen Sampo-konsernin palkka- ja palkkioselvitys on julkaistu maaliskuussa 2015 osoitteessa www.sampo.com/palkitseminen.

Osakkeet ja osakepääoma

Yhtiökokous myönsi hallitukselle 16.4.2015 valtuudet hankkia Sammon omia A-sarjan osakkeita yhteensä enintään 50 000 000 kappaletta. Sampo Oyj ei ostanut tammi-syyskuussa 2015 omia osakkeitaan. Katsauskauden päättyessä 30.9.2015 Sampo Oyj:n tai sen tytäryhtiöiden hallussa ei ollut Sammon osakkeita.

Sampo Oyj sai 4.8.2015 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan BlackRock, Inc.:n (USA veronro 32-0174421) omistamien Sammon A-osakkeiden kokonaismäärä oli 31.7.2015 laskenut alle viiden (5) prosentin Sampo Oyj:n kaikista osakkeista ja niiden tuottamien äänten yhteismäärästä. BlackRock, Inc. oli 19.5.2014 antamansa ilmoituksen mukaan omistanut 5,08 prosenttia kaikista Sampo Oyj:n osakkeista ja 5,03 prosenttia niiden tuottamien äänten yhteismäärästä.

Sampo Oyj sai 3.9.2015 uuden ilmoituksen, jonka mukaan BlackRockin omistamien Sammon A-osakkeiden tuottama kokonaismäärä oli noussut yli viiden (5) prosentin Sampo Oyj:n kaikista osakkeista, mutta osakkeisiin liittyvät äänimäärät eivät ylittäneet viittä (5) prosenttia kaikista Sammon osakkeisiin liittyvistä äänistä. 7.9.2015 BlackRock ilmoitti omistamiensa Sammon osakkeiden äänimäärän ylittäneen viisi (5) prosenttia yhteisäänimäärästä.

BlackRockilta 8.10.2015 vastaanotetun ilmoituksen mukaan yhtiön omistamien Sammon A-osakkeiden kokonaismäärä oli edelleen yli viisi (5) osakkeiden kokonaismäärästä, mutta osakkeiden tuottama kokonaissäänimäärä oli laskenut alle viiden (5) prosentin Sampo Oyj:n kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. 9.10.2015 vastaanotetun ilmoituksen mukaan myös BlackRockin omistamien Sammon A-osakkeiden kokonaismäärä oli laskenut alle viiden (5) prosentin.

Sisäiset osingot

If Vahinkovakuutus maksaa 8.12.2015 Sampo Oyj:lle 5,5 miljardin Ruotsin kruunun (noin 590 miljoonan euron) osingon.

Sampo Oyj sai tytäryhtiöltään Mandatum Lifeltä 100 miljoonan euron osingon 25.3.2015 ja osakkuusyhtiöltään Nordea Bank AB:ltä 533 miljoonan euron osingon 30.3.2015.

Luottoluokitukset

Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden luottoluokituksissa ei vuoden 2015 tammi-syyskuussa tapahtunut muutoksia.

Yhtiö	Moody's		Standard & Poor's	
	Luokitus	Näkymä	Luokitus	Näkymä
Sampo Oyj	Baa2	Vakaa	Ei luokitusta	-
If Skadeförsäkring Ab (Ruotsi)	A2	Vakaa	A	Vakaa
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (Suomi)	A2	Vakaa	A	Vakaa

Konsernin vakavaraisuus

Sampo-konserni on luokiteltu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymäksi. Laki perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/87/EY finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriyten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta. Laki muuttuu 1.1.2016 alkaen vastaamaan Solvenssi II ja Basel III -vakavaraisuussäätelyä.

Sampo-konsernin vakuutustoiminnot ovat Solvenssi II -valmisteluissaan eri vaiheissa.

Mandatum Life käyttää Solvenssi II -laskelmissaan standardikaavaa. Yhtiö sai 11.8.2015 Suomen Finanssivalvonnalta luvan siirtymäsäännösten soveltamisesta vastuuvelan laskentaan.

Mikäli siirtymäsäännöksiä sovellettaisiin 30.9.2015, arvioidut omat varat olisivat 1 860 miljoonaa euroa, jolloin ne ylittäisivät 1 189 miljoonan euron pääomavaateen. Vakavaraisuussuhde oli vahva, 156 prosenttia. Ilman vastuovelkaan sovellettavaa siirtymäsäännöstä vakavaraisuussuhde olisi ollut 100 prosenttia.

If-konserni on useiden vuosien ajan käyttänyt sisäistä taloudellisen pääoman malliaan verratakseen riskeihin vaadittavaa pääomaa käytettävissä oleviin pääomiin. Yhtiö on vuodesta 2011 alkaen kehittänyt sisäistä taloudellisen pääoman malliaan viranomaisten kanssa ns. ennakkohakemusmenettelyssä, jotta malli vastaisi Solvenssi II -vaatimuksia. If aikoo jatkossakin käyttää osittaista sisäistä malliaan määriteltäessä Solvenssi II:n mukaisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen (SCR). Viranomaisille jätettiin hakemus kyseisen mallin hyväksynnälle kesäkuussa 2015.

Lupaprosessi ei valmistu 1.1.2016 mennessä. If-konserni käyttää siten 1.1.2016 alkaen Solvenssi II:n standardikaavaa ja viranomaisten hyväksyttyä osittaisen sisäisen mallin yhtiö ryhtyy käyttämään sitä. Standardikaavassa pääomavaatimus on karkeasti arvioiden 460 miljoonaa euroa suurempi kuin osittaisessa sisäisessä mallissa, mutta tällä ei ole käytännön merkitystä If-konsernin pääomitukseseen, sillä If-konsernin S&P:ltä saama A-luottoluokitus edellyttää huomattavasti suurempia pääomia. Solvenssi II:n standardimallin mukainen If-konsernin pääoman vaade olisi 30.9.2015 ollut 2 136 miljoonaa euroa ja omat varat 3 650 miljoonaa euroa. Osittaisella sisäisellä mallilla ne olisivat olleet 1 676 miljoonaa ja 3 830 miljoonaa euroa.

Sampo-konsernin vakavaraisuus

Milj. e	30.9.2015	31.12.2014
Konsernitaseen oma pääoma	10 876	10 924
Toimialakohtaiset erät	1 727	1 685
Aineettomat hyödykkeet ja toimialakohtaiset vähennykset	-3 077	-3 426
Ryhmittymän omat varat, yhteensä	9 527	9 183
Omien varojen vaatimukset, yhteensä	4 962	4 901
Ryhmittymän vakavaraisuus	4 565	4 282
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (Omat varat suhteessa minimivaatimuksiin, %)	192,0	187,4

Yllä oleva taulukko kuvaa nykysääntöjen mukaista vakavaraisuuslaskentaa. Konsernin vakavaraisuussuhde (ryhmittymän omat varat suhteessa minimivaatimukseen) oli syyskuun 2015 lopussa 192,0 prosenttia (187,4). Solvenssi II -säännösten mukainen vakavaraisuussuhde olisi 30.9.2015 ollut 143 prosenttia.

Velkarahoitus

Sampo Oyj:llä oli 30.9.2015 velkarahoitusta 2 284 miljoonaa euroa (2 192) ja korkoa kerryttäviä omaisuuseriä 630 miljoonaa euroa (1 233). Korkoa kerryttäviin omaisuuseriin sisältyvät pankkitilit, 503 miljoonan euron arvosta tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden liikkeelle laskemia pääoma-lainoja ja 21 miljoonaa euroa muita korkoinstrumentteja. Nettovelka kasvoi 1 654 miljoonaa euroon (960) tammi-syyskuussa 2015. Nettovelkalaskelmassa huomioidaan vain korkoa kerryttävät varat ja velat. Sampo Oyj:n bruttovelka oli 35 prosenttia (31) yhtiön omasta pääomasta ja ns. financial leverage 26 prosenttia (24).

Sampo Oyj:n taseessa 30.9.2015 olleet rahoitusvelat koostuivat 1 984 miljoonan euron (1 888) senioriehtoista joukkovelkakirjalainoista ja 300 miljoonan euron (305) arvoisista liikkeeseen lasketuista yritystodistuksista. Sampo Oyj:n velan keskikorko oli koronvaihtosopimukset huomioiden syyskuun 2015 lopussa 1,52 prosenttia (1,74).

Tasapainottaakseen konsernitason riskejä Sampo Oyj sitoo velkarahoituksensa lyhyisiin korkoihin ja laskee liikkeeseen velkansa euromääräisenä tai Ruotsin kruunumääräisenä. Tavoitellun velkarakenteen saavuttamiseksi käytetään koronvaihtosopimuksia. Nämä johdannaiset arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon, vaikka ne taloudellisesti vastaavat velkojen maturiteetteja. Tämän seurauksena Sampo Oyj säilyttää joustavuuden tarpeen vaatiessa säättää johdannaispositiotaan, mutta hintana on Omistusyhteisö-segmentin rahoituskulujen lisääntynyt heilahtelu.

Sampo Oyj:n pääasiallisena tavoitteena on ylläpitää hajautettua velkarakennetta, suhteellisen matalaa velkaantumisasastetta ja vahvaa likviditeettiä, jotta yhtiö kykenee järjestämään rahoitusta strategisiin hankkeisiin tarpeen mukaan. Vahva likviditeetti ja kyky hankkia rahoitusta ovat keskeisiä tekijöitä Sampo-konsernin strategisen joustavuuden ylläpidossa.

Lisätietoja Sampo-konsernin liikkeeseen laskemista lainoista on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/velkarahoitus.

Tulevaisuuden näkymät

Näkymät loppuvuodelle 2015

Sampo-konsernin liiketoiminta-alueiden odotetaan raportoivan hyvän toiminnallisen tuloksen vuonna 2015.

Markkina-arvoiset tulokset ovat kuitenkin varsinkin henkivakuutustoiminnassa vahvasti sidoksissa pääomamarkkinoiden kehitykseen. Matala korkotaso luo lisäksi haastavan ympäristön erääntyvien korkosijoitusten uudelleen sijoittamiseen.

Vahinkovakuutustoiminnan odotetaan vuonna 2015 saavuttavan yhdistetty kulusuhde -tavoitteensa, jonka mukaisesti pitkän aikavälin kulusuhde on alle 95 prosenttia.

Vahinkovakuutustoiminnan koko vuoden yhdistetyksi kulusuhteeksi arvioidaan 86 - 88 prosenttia, kun ei huomioida Norjan eläkeuudistuksen ja Suomen annuiteettien diskonttauskoron muutoksen positiivista kokonaisvaikutusta.

Nordean vaikutuksen konsernin tulokseen odotetaan olevan huomattava.

Konsernin suurimmat riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

Sampo-konserni altistuu päivittäisessä liiketoiminnassaan lukuisille riskeille ja epävarmuustekijöille ensisijaisesti erillisinä johdettujen keskeisten liiketoimintayksiköidensä kautta. Emoyhtiö Sampo Oyj:n oma altistuminen riskeille on vähäistä. Sampo-konsernin kannattavuuteen ja sen vaihteluihin vaikuttavat eniten markkina-, luotto-, vakuutus- ja toimintaympäristöriskit, joita keskeiset liiketoimintayksiköt kvantifioivat itsenäisesti.

Ennalta arvaamattomat, merkittävät tapahtumat voivat vaikuttaa Sampo-konsernin kannattavuuteen välittömästi. Epävarmuustekijöiden identifiointi on helpompaa kuin epävarmuustekijöiden todennäköisyyksien, ajoituksen ja mahdollisten taloudellisten vaikutusten laajuuden arviointi. Tällä hetkellä on olemassa lukuisia yleisesti tunnistettuja makrotaloudellisia, poliittisia ja muita epävarmuuden lähteitä, jotka voivat vaikuttaa finanssialaan monella tavoin negatiivisesti.

Muita epävarmuuden lähteitä ovat toimintaympäristön ennalta arvaamattomat rakenteelliset muutokset sekä jo tunnistetut trendit ja mahdolliset laajakantoiset tapahtumat. Näillä ulkoisilla tekijöillä voi olla vaikutuksia liiketoimintaan myös pitkällä aikavälillä.

SAMPO OYJ
Hallitus

Lisätiedot

Talousjohtaja **Peter Johansson**, puh. 010 516 0010

Sijoittajasuhde- ja viestintäjohtaja **Jarmo Salonen**, puh. 010 516 0030

IR-päällikkö **Essi Nikitin**, puh. 010 516 0066

Viestintäpäällikkö **Maria Silander**, puh. 010 516 0031

Puhelinkonferenssi

Analyytikoille ja sijoittajille järjestetään englanninkielinen puhelinkonferenssi klo 16.00.

Puhelinkonferenssiin voi osallistua soittamalla numeroon (09) 8171 0495, +44 (0)20 3194 0552, +46 (0)8 566 42 702 tai +1 855 716 1597.

Puhelinkonferenssia voi seurata samanaikaisesti myös internetissä osoitteessa www.sampo.com/tulos. Puhelinkonferenssin tallenne on kuunneltavissa myöhemmin samassa osoitteessa.

Tämän lisäksi tulostiedotetta täydentävä englanninkielinen esitysaineisto on nähtävissä osoitteessa www.sampo.com/tulos.

Sampo julkaisee vuoden 2015 tilinpäätöstiedotteen 10.2.2016.

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
Finanssivalvonta
www.sampo.com

Konsernin taloudellinen kehitys

Tunnusluvut

Konserni		1-9/2015	1-9/2014
Voitto ennen veroja	Milj.e	1 475	1 313
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	12,6	13,6
Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvo in)	%	6,5	6,9
Omavaraisuusaste	%	31,2	31,6
Konsernin vakavaraisuus ¹⁾	Milj.e	4 565	4 485
Konsernin vakavaraisuussuhde	%	192,0	191,0
Henkilöstön keskim. lukumäärä		6 739	6 744
Vahinkovakuutus			
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj.e	3 659	3 724
Vakuutusmaksutuotot	Milj.e	3 267	3 349
Voitto ennen veroja	Milj.e	756	711
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	18,6	22,2
Riskisuhde ²⁾	%	67,1	65,4
Toimintakulusuhde ²⁾	%	17,6	22,5
Vahinkosuhde, ilman perustekorkokulua ²⁾	%	72,8	71,2
Liikekulusuhde ²⁾	%	11,8	16,6
Yhdistetty kulusuhde, ilman perustekorkokulua	%	84,6	87,8
Henkilöstön keskim. lukumäärä		6 162	6 170
Henkivakuutus			
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj.e	843	777
Voitto ennen veroja	Milj.e	132	112
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in (RoE)	%	5,3	10,8
Liikekustannussuhde	%	99,4	102,4
Henkilöstön keskim. lukumäärä		521	521
Omistusyhteisö			
Voitto ennen veroja	Milj.e	589	491
Henkilöstön keskim. lukumäärä		56	54
Osakekohtaiset tunnusluvut			
Osakekohtainen tulos	euro	2,31	2,05
Osakekohtainen tulos, ml. muut laajan tuloksen erät	euro	1,84	1,96
Osakekohtainen oma pääoma	euro	19,42	19,37
Osakekohtainen substanssi	euro	22,77	23,29
Antioikaistu ylin kurssi	euro	49,40	38,90
Antioikaistu alin kurssi	euro	37,72	33,71
Osakekannan markkina-arvo	Milj.e	24 237	21 504

¹⁾ Konsernin vakavaraisuus on laskettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (2004/699) kolmannen luvun mukaisesti konsolidointimenetelmällä.

²⁾ Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu toimintokohtaisten kulujen pohjalta eikä niitä siksi voida johtaa suoraan konsernin tuloslaskelmasta. Vahinkovakuutustoiminnan tulosanalyysi on esitetty liitteessä 16.

Keskimääräisenä ja välitilinpäätöspäivän osakemääränä on käytetty 560 000 000 kappaletta.

Kiinteistöjen arvostuserot on otettu huomioon laskettaessa kokonaispääoman tuottoa, oman pääoman tuottoa, omavaraisuusastetta sekä osakekohtaista substanssia. Veroina on otettu huomioon tilikauden tulosta vastaava vero sekä laskennallinen verovelka kiinteistöjen arvostuseroista.

Kokonaispääoman sekä oman pääoman tuoton laskennassa on käytetty konsernin laajaa tulosta.

Vakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu valtiovarainministeriön asetuksen ja sitä tarkentavan Finanssivalvonnan ohje- ja määräyskokoelman mukaisesti.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ kauden laaja tulos} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &+ \text{ oma pääoma yhteensä} \end{aligned}}{\begin{aligned} &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &\text{ (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \end{aligned}} \times 100 \%$$

Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ liikevoitto} \\ &\pm \text{ muut laajan tuloksen erät ennen veroja} \\ &+ \text{ korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ &+ \text{ vastuovelan perustekorko} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ &+ \text{ taseen loppusumma} \\ &- \text{ sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot} \\ &\text{ (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \end{aligned}}{\begin{aligned} &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot} \\ &\text{ (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \end{aligned}} \times 100 \%$$

Omavaraisuusaste (käyvin arvo), %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ oma pääoma yhteensä} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen} \\ &+ \text{ taseen loppusumma} \\ &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot} \end{aligned}}{\begin{aligned} &\pm \text{ sijoitusten arvostuserot} \\ &\text{ (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)} \end{aligned}} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen riskisuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ korvauskulut} \\ &- \text{ korvausten käsittelykulut} \end{aligned}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen toimintakulusuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ liikekulut} \\ &+ \text{ korvausten käsittelykulut} \end{aligned}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen vahinkosuhde, %

$$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen liikekulusuhde, %

$$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100 \%$$

Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde, %

vahinkosuhde + liikekulusuhde

Henkivakuutuksen liikekustannussuhde, %

$$\frac{\begin{aligned} &+ \text{ liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} \\ &+ \text{ korvausten selvittelykulut} \end{aligned}}{\text{kuormitustulo}} \times 100 \%$$

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden voitto
osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen oma pääoma

oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
osakkeiden antioikaistu lukumäärä raportointikauden päätöspäivänä

Osakekohtainen substanssi

+ oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
± noteeratun osakkuusyhtiön arvostusero konsernissa
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen
osakkeiden antioikaistu lukumäärä raportointikauden päätöspäivänä

Osakekannan markkina-arvo

osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä x raportointikauden viimeinen kaupantekokurssi

Konsernin laaja tuloslaskelma kvartaaleittain

Milj. e	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015	10-12/2014	7-9/2014
Vakuutusmaksutulo	1 027	1 364	1 940	1 232	1 071
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-194	158	659	145	189
Liiketoiminnan muut tuotot	9	13	9	9	8
Korvauskulut	-861	-1 090	-1 017	-958	-916
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	584	30	-1 031	132	188
Henkilöstökulut	-153	11	-151	-148	-148
Liiketoiminnan muut kulut	-121	-147	-138	-151	-135
Rahoituskulut	-2	-19	-20	-3	-16
Osuus osakkuusyritysten voitoista/ tappioista	171	208	235	189	211
Kauden voitto ennen veroja	460	528	487	447	452
Verot	-62	-69	-52	-56	-52
Kauden voitto	398	459	435	391	400
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-85	-8	19	-112	11
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-409	-170	344	-32	-82
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-109	73	8	-137	-7
Verot	87	33	-71	7	17
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-517	-71	300	-274	-61
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	3	78	-46	-49	-41
Verot	-1	-19	11	12	11
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	2	59	-34	-36	-30
KAUDEN LAAJA TULOS	-116	447	701	80	309

Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS

Milj. e	Liite	1-9/2015	1-9/2014
Vakuutusmaksutulo	1	4 331	4 313
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	624	753
Liiketoiminnan muut tuotot		31	23
Korvauskulut	3	-2 968	-2 812
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos		-418	-621
Henkilöstökulut	4	-292	-455
Liiketoiminnan muut kulut		-406	-408
Rahoituskulut		-41	-26
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista		614	546
Kauden voitto ennen veroja		1 475	1 313
Verot		-183	-164
Kauden voitto		1 292	1 149
Kauden muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-73	-61
Myytavissä olevat rahoitusvarat		-235	103
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä		-29	-31
Verot		48	-22
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettoverojen jälkeen		-288	-11
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		35	-53
Verot		-8	13
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettoverojen jälkeen		26	-39
KAUDEN LAAJA TULOS		1 031	1 099
Laimentamaton osakekohtainen tulos (eur)		2,31	2,05

Konsernitase, IFRS

Milj. e	Liite	9/2015	12/2014
Varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		26	24
Sijoituskiinteistöt		211	195
Aineettomat hyödykkeet	5	712	715
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä		7 477	7 447
Rahoitusvarat	6, 7, 8, 9, 10	17 002	16 930
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	11	5 554	5 259
Laskennalliset verosaamiset		35	86
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista		278	240
Muut varat		1 797	1 781
Käteiset varat		1 819	2 074
Varat yhteensä		34 911	34 750
Velat			
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	12	14 624	14 248
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	13	5 553	5 289
Rahoitusvelat	14	2 347	2 423
Laskennalliset verovelat		467	504
Varaukset		52	63
Eläkevelvoitteet		70	265
Muut velat		922	1 035
Velat yhteensä		24 035	23 827
Oma pääoma			
Osakepääoma		98	98
Rahastot		1 531	1 531
Kertyneet voittovarot		8 911	8 655
Muut oman pääoman erät		336	639
Oma pääoma yhteensä		10 876	10 924
Oma pääoma ja velat yhteensä		34 911	34 750

Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. e	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	SVOP- rahasto	Voitto- varat 1)	Muunto- erot 2)	Myytävissä olevat rahoitus- varat 3)	Raha- virta- suojaus	Yht.
Oma pääoma 1.1.2014	98	0	4	1 527	8 175	-106	976	-30	10 643
Muutokset omassa pääomassa									
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus					8				8
Osingonjako					-924				-924
Osuus osakkuusyhtiön muista oman pääoman muutoksista					18				18
Kauden voitto					1 149				1 149
Muut laajan tuloksen erät					-99	-44	93	-	-50
Oma pääoma 30.9.2014	98	0	4	1 527	8 327	-150	1 069	-30	10 845
Oma pääoma 1.1.2015	98	0	4	1 527	8 655	-370	1 039	-30	10 924
Muutokset omassa pääomassa									
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus					8				8
Osingonjako					-1 092				-1 092
Osuus osakkuusyhtiön muista oman pääoman muutoksista					6				6
Kauden voitto					1 292				1 292
Muut laajan tuloksen erät					41	-95	-208	-	-262
Oma pääoma 30.9.2015	98	0	4	1 527	8 911	-465	832	-30	10 876

¹⁾ IAS 19 Eläkevelvoitteet standardin nettovaikutus voittovaroihin oli 41 (-99) milj. e.

²⁾ Muut laajan tuloksen erät sisältävät myös konsernin omistusosuuden mukaisen osuuden osakkuusyhtiö Nordean vastaavista eristä. Voittovarot sisältävät 15 (-60) milj. euron osuuden Nordean etuusperusteisten eläkkeiden vakuutusmatemaattisista voitoista/tappioista. Muuntoerot sisältävät -22 (17) milj. euron osuuden Nordean muuntoeroista. Myytävissä olevat varat puolestaan sisältävät -21 (11) milj. euron osuuden Nordean myytävissä olevien rahoitusvarojen käypien arvojen muutoksista.

³⁾ Myytävissä olevista rahoitusvaroista on kirjattu omaan pääomaan kauden arvostusta 103 (176) milj. euroa. Kauden tulokseen on siirretty -286 (-95) milj. euroa. Eriytetylle Suomi-vakuutusosastolle siirretty osuus oli 4 milj. euroa.

Muuntoeroihin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, rahavirtasuojaukseen sekä eläkelvoitteisiin sisältyvät määrät ovat laajaan tulokseen kirjattuja veroaikutuksella huomioituja erä.

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. e	1-9/2015	1-9/2014
Kauden alun rahavarat	2 074	785
Liiketoiminnan rahavirta	232	997
Investointien rahavirta	516	375
Rahoituksen rahavirta	-1 003	-425
Maksetut osingot	-1 079	-913
Vieraan pääoman lisäys	802	1 004
Vieraan pääoman vähennys	-727	-516
Kauden lopun rahavarat	1 819	1 731

Rahavirtalaskelmassa esitetään kauden rahavirrat jaoteltuina liiketoiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirtoihin. Liiketoiminnan rahavirta sisältää varsinaisen liiketoiminnan rahavirrat. Rahavirrat sijoituksista tytä- ja osakkuusyhtiöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin sijoituksiin esitetään investointien rahavirrassa. Rahoituksen rahavirrassa esitetään rahavirrat, jotka johtuvat toiminnan rahoittamisesta oman tai vieraan pääoman ehdoon. Rahavarat sisältävät käteiset varat sekä muut enintään 3 kuukauden pituiset talletukset.

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sammon konsernitilinpäätös laaditaan EU:n hyväksymien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti. Osavuositilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu IAS 34 *Osavuositilinpäätökset* -standardia. Osavuositilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja laskentamenetelmät ovat olennaisilta osiltaan samat kuin konsernitilinpäätöksessä vuodelta 2014.

Sampo otti vuoden 2015 alusta käyttöön uusia tai muutettuja standardeja tai tulkintoja. Standardit ja tulkinnat löytyvät Sammon vuoden 2014 tilinpäätöksen laatimisperiaatteista. Tilinpäätös on luettavissa osoitteessa www.sampo.com/vuosikertomus.

Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2015

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Vakuutusmaksutulo	3 493	838	-	-	4 331
Sijoitustoiminnan nettotuotot	234	340	60	-10	624
Liiketoiminnan muut tuotot	21	11	12	-13	31
Korvauskulut	-2 191	-777	-	-	-2 968
Vakuutus- ja sijoitussopimus- velkojen muutos	-227	-185	-	-6	-418
Henkilöstökulut	-243	-35	-14	-	-292
Liiketoiminnan muut kulut	-356	-54	-9	13	-406
Rahoituskulut	-12	-5	-38	14	-41
Osuus osakkuusyriytysten voitoista/tappioista	36	0	577	-	614
Voitto ennen veroja	756	132	589	-2	1 475
Verot	-157	-24	-2	0	-183
Kauden voitto	599	108	588	-2	1 292
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-73	-	-	-	-73
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-150	-72	-21	8	-235
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-	-	-29	-	-29
Verot	32	14	4	-2	48
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-191	-58	-45	6	-288
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	35	-	-	-	35
Verot	-8	-	-	-	-8
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	26	-	-	-	26
KAUDEN LAAJA TULOS	434	50	543	4	1 031

Laaja tuloslaskelma segmenteittäin 1.1.-30.9.2014

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Vakuutusmaksutulo	3 564	772	-	-23	4 313
Sijoitustoiminnan nettotuotot	278	470	22	-17	753
Liiketoiminnan muut tuotot	21	3	11	-12	23
Korvauskulut	-2 189	-623	-	-	-2 812
Vakuutus- ja sijoitussopimus- velkojen muutos	-215	-429	-	23	-621
Henkilöstökulut	-408	-34	-14	-	-455
Liiketoiminnan muut kulut	-370	-41	-8	12	-408
Rahoituskulut	-15	-5	-21	15	-26
Osuus osakkuusyriytysten voitoista/tappioista	45	0	501	-	546
Voitto ennen veroja	711	112	491	-2	1 313
Verot	-145	-19	0	0	-164
Kauden voitto	567	93	491	-1	1 149
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-61	0	-	-	-61
Myytavissä olevat rahoitusvarat	84	13	7	0	103
Osuus osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen eristä	-	-	-31	-	-31
Muihin laajan tuloksen eriin liitty- vät verot	-18	-3	-1	0	-22
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	5	10	-26	0	-11
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläke- järjestelyistä syntyvät vakuutus- matemaattiset voitot ja tappiot	-53	-	-	-	-53
Verot	13	-	-	-	13
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	-39	-	-	-	-39
KAUDEN LAAJA TULOS	532	103	465	-1	1 099

Tase segmenteittäin 30.9.2015

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	18	5	3	-	26
Sijoituskiinteistöt	15	199	-	-4	211
Aineettomat hyödykkeet	552	160	0	-	712
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä	390	0	7 086	-	7 477
Rahoitusvarat	10 567	5 867	3 250	-2 681	17 002
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	5 572	-	-18	5 554
Laskennalliset verosaamiset	23	-	16	-4	35
Saamiset jälleenvakuutus- sopimuksista	276	3	-	-	278
Muut varat	1 622	154	38	-16	1 797
Käteiset varat	1 232	481	106	-	1 819
Varat yhteensä	14 694	12 440	10 500	-2 722	34 911
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitus- sopimuksista	9 604	5 020	-	-	14 624
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	-	5 570	-	-17	5 553
Rahoitusvelat	210	133	2 293	-289	2 347
Laskennalliset verovelat	333	134	-	0	467
Varaukset	52	-	-	-	52
Eläkevelvoitteet	70	-	-	-	70
Muut velat	672	168	120	-39	922
Velat yhteensä	10 941	11 026	2 413	-345	24 035
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarot					8 911
Muut oman pääoman erät					336
Oma pääoma yhteensä					10 876
Oma pääoma ja velat yhteensä					34 911

Tase segmenteittäin 31.12.2014

Milj. e	Vahinko- vakuutus	Henki- vakuutus	Omistus- yhteisö	Elim.	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	16	5	3	-	24
Sijoituskiinteistöt	20	179	-	-4	195
Aineettomat hyödykkeet	555	160	0	-	715
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	381	0	7 065	-	7 447
Rahoitusvarat	11 021	5 665	2 959	-2 715	16 930
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	5 282	-	-23	5 259
Laskennalliset verosaamiset	76	-	13	-4	86
Saamiset jälleenvakuutus- sopimuksista	237	3	-	-	240
Muut varat	1 533	208	50	-11	1 781
Käteiset varat	448	858	768	-	2 074
Varat yhteensä	14 288	12 359	10 859	-2 756	34 750
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitus- sopimuksista	9 183	5 065	-	-	14 248
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	-	5 312	-	-23	5 289
Rahoitusvelat	373	186	2 203	-339	2 423
Laskennalliset verovelat	382	123	-	-1	504
Varaukset	63	-	-	-	63
Eläkevelvoitteet	265	-	-	-	265
Muut velat	702	209	134	-11	1 035
Velat yhteensä	10 969	10 895	2 337	-374	23 827
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarot					8 655
Muut oman pääoman erät					639
Oma pääoma yhteensä					10 924
Oma pääoma ja velat yhteensä					34 750

Muut liitetiedot, Milj. e

1 Vakuutusmaksut

Vahinkovakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Vakuutus sopimuksista		
Vakuutusmaksutulo, ensivakuutus	3 573	3 646
Vakuutusmaksutulo, jälleenvakuutus	86	78
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	3 659	3 724
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksutulosta	-166	-160
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	3 493	3 564
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuun muutos	-263	-245
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksuvastuun muutoksesta	36	30
Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksutuotot yhteensä	3 267	3 349
Henkivakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Vakuutus sopimuksista		
Vakuutusmaksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	112	118
Vakuutusmaksutulo sijoitussidonnaisista vakuutus sopimuksista	404	326
Vakuutusmaksutulo muista sopimuksista	1	1
Yhteensä	517	445
Jälleenvakuutus sopimukset	3	3
Sijoitussopimuksista		
Maksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	20	0
Maksutulo sijoitussidonnaisista sopimuksista	303	329
Yhteensä	323	329
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5
Henkivakuutustoiminta yhteensä	838	772
Kerta- ja jatkuvat vakuutusmaksut ensivakuutuksesta		
Jatkuvat vakuutusmaksut, vakuutus sopimukset	219	202
Kertamaksut, vakuutus sopimukset	298	243
Kertamaksut, sijoitussopimukset	323	329
Yhteensä	840	774
Segmenttien väliset eliminoinnit	-	-23
Konserni yhteensä	4 331	4 313

2 Sijoitustoiminnan nettotuotot >

Vahinkovakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	-7	-20
Lainoista ja muista saamisista	13	16
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	149	197
Osakkeet ja osuudet	122	132
Yhteensä	271	329
Yhteensä rahoitusvaroista	278	326
Palkkiokulut	-12	-10
Kulut muista kuin rahoitusveloista	-4	-3
Diskonttauksen purkuvaikutus	-28	-34
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	234	278

> 2 Sijoitustoiminnan nettotuotot >

Henkivakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	-63	-55
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	1	2
Osakkeet ja osuudet	0	0
Yhteensä	1	2
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista sijoituksista		
Saamistodistukset	6	88
Osakkeet ja osuudet	31	203
Lainat ja muut saamiset	1	4
Muut	-15	-38
Yhteensä	23	257
Lainoista ja muista saamisista	26	7
Myytävässä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	91	117
Osakkeet ja osuudet	248	126
Yhteensä	339	243
Yhteensä rahoitusvaroista	326	454
Muista varoista	5	6
Palkkiotuotot, netto	9	10
Henkivakuutustoiminta yhteensä	340	470

> 2 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Omistusyhteisö	1-9/2015	1-9/2014
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista	6	1
Lainoista ja muista saamisista	4	2
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset	30	19
Osakkeet ja osuudet	21	1
Yhteensä	50	20
Omistusyhteisö yhteensä	60	22
Segmenttien väliset eliminoinnit	-10	-17
Konserni yhteensä	624	753

3 Korvauskulut

Vahinkovakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Maksetut korvaukset	-1 979	-2 174
Jälleenvakuuttajien osuus	44	166
Maksetut korvaukset, netto	-1 936	-2 007
Korvausvastuun muutos	-253	-32
Jälleenvakuuttajien osuus	-2	-150
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	-2 191	-2 189
Henkivakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Maksetut korvaukset	-743	-586
Jälleenvakuuttajien osuus	3	3
Maksetut korvaukset, netto	-741	-583
Korvausvastuun muutos	-36	-40
Jälleenvakuuttajien osuus	0	0
Henkivakuutustoiminta yhteensä	-777	-623
Konserni yhteensä	-2 968	-2 812

4 Henkilöstökulut

Vahinkovakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Palkat ja palkkiot	-281	-284
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-13	-14
Eläkekulut	87	-52
Muut henkilösivukulut	-37	-57
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	-243	-408
Henkivakuutustoiminta	1-9/2015	1-9/2014
Palkat ja palkkiot	-26	-24
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-3	-3
Eläkekulut	-4	-4
Muut henkilösivukulut	-2	-2
Henkivakuutustoiminta yhteensä	-35	-34
Omistusyhteisö	1-9/2015	1-9/2014
Palkat ja palkkiot	-6	-5
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-6	-7
Eläkekulut	-2	-2
Muut henkilösivukulut	0	0
Omistusyhteisö yhteensä	-14	-14
Konserni yhteensä	-292	-455

5 Aineettomat hyödykkeet

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Liikearvo	534	535
Muut aineettomat hyödykkeet	18	20
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	552	555
Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Liikearvo	153	153
Muut aineettomat hyödykkeet	7	7
Henkivakuutustoiminta yhteensä	160	160
Konserni yhteensä	712	715

6 Rahoitusvarat >

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	42	42
Lainat ja muut saamiset		
Lainat	245	237
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1	1
Yhteensä	245	238
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	8 855	9 188
Osakkeet ja osuudet	1 424	1 553
Yhteensä	10 280	10 741
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	10 567	11 021
Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	19	3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat		
Saamistodistukset	47	47
Osakkeet ja osuudet	2	2
Yhteensä	48	48
Lainat ja muut saamiset		
Lainat	25	27
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	3 319	2 895
Osakkeet ja osuudet *)	2 455	2 691
Yhteensä	5 774	5 587
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 867	5 665
*) josta korkorahastosijoituksia	113	92

> 6 Rahoitusvarat

Omistusyhteisö	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	24	34
Lainat ja muut saamiset		
Talletukset	1	1
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	524	470
Osakkeet ja osuudet	332	85
Yhteensä	856	555
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370
Omistusyhteisö yhteensä	3 250	2 959
Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 681	-2 715
Konserni yhteensä	17 002	16 930

7 Johdannaissopimukset

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015			12/2014		
	Käypä arvo	Käypä arvo		Käypä arvo	Käypä arvo	
	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat
Kaupankäyntijohdannaiset						
Korkojohdannaiset	611	2	2	153	-	3
Valuuttajohdannaiset	2 616	39	9	3 008	42	21
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	3 227	42	11	3 162	42	24
Henkivakuutustoiminta	9/2015			12/2014		
	Käypä arvo	Käypä arvo		Käypä arvo	Käypä arvo	
	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat
Kaupankäyntijohdannaiset						
Korkojohdannaiset	1 098	3	23	1 443	-	19
Luottoriskijohdannaiset	625	-	-	577	-	1
Valuuttajohdannaiset	2 108	12	7	1 377	3	15
Osakejohdannaiset	-	-	-	1	0	0
Yhteensä	3 831	15	30	3 398	3	35
Suojaavat johdannaiset						
Käypää arvoa suojaavat	616	4	3	583	-	50
Henkivakuutustoiminta yhteensä	4 447	19	33	3 981	3	86
Omistusyhteisö	9/2015			12/2014		
	Käypä arvo	Käypä arvo		Käypä arvo	Käypä arvo	
	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat	Kohde-et. nimell. arvo	Varat	Velat
Kaupankäyntijohdannaiset						
Korkojohdannaiset	800	14	-	800	23	-
Valuuttajohdannaiset	16	1	-	3	1	-
Osakejohdannaiset	61	9	10	69	10	11
Yhteensä	877	24	10	872	34	11

8 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia >

Suurin osa Sampo-konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkina-informaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, pienelle osalle instrumenteista on määritetty arvo muita menetelmiä käyttäen.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen mm. siihen, ovatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa, toimivat tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Rahoitusvarat 30.9.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	19	-	19
Muut korkojohdannaiset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	-	56	-	56
Osakejohdannaiset	-	9	-	9
Yhteensä	-	84	-	84
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2	-	-	2
Saamistodistukset	19	27	0	47
Yhteensä	21	27	0	48
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	538	7	16	561
Saamistodistukset	820	402	27	1 248
Rahastot	2 538	963	43	3 544
Johdannaissopimukset	-	10	-	10
Yhteensä	3 895	1 382	86	5 363
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2 051	-	48	2 099
Saamistodistukset	8 881	3 421	84	12 387
Rahastot	1 277	39	796	2 112
Yhteensä	12 209	3 460	929	16 599
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	16 125	4 954	1 015	22 094

> 8 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia >

Rahoitusvelat 30.9.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset	-	25	-	25
Valuuttajohdannaiset	-	19	-	19
Osakejohdannaiset	-	10	-	10
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	54	-	54

Rahoitusvarat 31.12.2014	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	24	-	24
Valuuttajohdannaiset	-	46	-	46
Osakejohdannaiset	-	10	-	10
Yhteensä	-	79	-	79

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	2	-	-	2
Saamistodistukset	19	27	-	47
Yhteensä	21	27	-	48

Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	449	8	16	473
Saamistodistukset	543	645	24	1 212
Rahastot	2 464	896	57	3 417
Johdannaissopimukset	-	9	-	9
Yhteensä	3 456	1 558	96	5 110

Myytävissä olevat rahoitusvarat	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	1 658	-	228	1 887
Saamistodistukset	8 086	4 037	77	12 200
Rahastot	1 595	106	748	2 450
Yhteensä	11 340	4 143	1 054	16 537

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	14 817	5 808	1 150	21 775
--	---------------	--------------	--------------	---------------

> 8 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia

Rahoitusvelat 31.12.2014	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaisopimukset				
Korkojohdannaiset	2	21	-	23
Valuuttajohdannaiset	-	87	-	87
Osakejohdannaiset	-	11	-	11
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	2	118	-	120

Siirrot tasojen 1 ja 2 välillä

Konserni otti viimeisellä kvartaalilla 2014 käyttöön BVAL Score tiedon hyödyntämisen tasojen määrittelyssä. Tästä johtuen tehtiin useampia luokittelumuutoksia tasolta kaksi tasolle yksi. Vastaavalla tavalla on vuonna 2015 siirretty myytävissä olevia saamistodistuksia 277 (5 438) milj. euroa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia saamistodistuksia siirrettiin - (19) milj. euroa. Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä osakkeita on siirretty - (68) milj. euroa ja saamistodistuksia 324 (368) milj. euroa. Tasolta yksi tasolle kaksi on siirretty myytävissä olevia saamistodistuksia 351 (-) milj. euroa. Vastaavasti sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä saamistodistuksia on siirretty 4 (-) milj. euroa tasolta yksi tasolle kaksi.

Käypien arvojen herkkyyshanalyysi

Rahoitusvarojen ja -velkojen herkkyyttä valuuttakurssimuutoksille tarkastellaan liiketoiminta-alueittain eri kotivaluuttojen vuoksi. Vahinkovakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön heikkeneminen kotivaluuttaa (SEK) vastaan lisäisi tulosta 5 (30) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 3 (13) milj. euroa. Henkivakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan lisäisi tulosta 17 (35) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 84 (94) milj. euroa. Omistusyhteisössä kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan ei vaikuttaisi tulokseen, mutta vähentäisi omaa pääomaa 47 (71) milj. euroa. Vertailuluvut ovat tilanteesta 31.12.2014.

Konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen herkkyyshanalyysi eri markkinariskikenaarioissa on esitetty alla. Vaikutukset kuvaavat yksittäisessä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta instrumenttien käypään arvoon tilanteessa 30.9.2015.

Herkkyystarkastelut sisältävät johdannaispositioiden vaikutukset. Kaikki herkkyyshanalyysit on laskettu ennen veroja.

Sampo Oyj:n velkarahoituksen vaikutusta ei ole sisällytetty laskelmiin.

	Korko		Osake	Muut sijoitukset
	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vaikutus tulokseen	-60	34	-	-4
Vaikutus suoraan omaan pääomaan	207	-199	-669	-211
Kokonaisvaikutus	147	-165	-669	-215

9 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset >

Rahoitusvarat 30.9.2015	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/tappiot yht.	Ostot	Myyntit	Siirrot tasolta/tasolle 1 ja 2	30.9.	Kaudelle kirjatut voitot/tappiot rahoitusvaroista 30.9.2015
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	16	1	-	2	-3	-	16	1
Saamistodistukset	24	0	-	-	0	4	27	0
Rahastot	57	1	-	6	-20	-	43	2
Yhteensä	96	2	-	8	-24	4	86	3
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	228	16	-5	-	-191	-	48	1
Saamistodistukset	78	1	0	71	-65	-	85	0
Rahastot	748	21	14	136	-123	-	796	8
Yhteensä	1 054	38	8	207	-378	-	929	9
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 150	40	8	215	-402	4	1 015	12

	9/2015		Yhteensä
	Realisoituneet voitot/tappiot	Käyvän arvon muutokset	
Tuloslaskelmaan kirjatut kauden voitot tai tappiot yhteensä	40	7	48
Tuloslaskelmaan kirjatut kauden voitot tai tappiot kauden lopun taseeseen sisältyvistä varoista	5	7	12

> 9 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

Rahoitusvarat 31.12.2014	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/tappiot yht.	Ostot	Myyntit	Siirrot tasolta/tasolle 1 ja 2	31.12.	Kaudelle kirjatut voitot/tappiot rahoitusvaroista 31.12.2014
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	14	2	-	3	-3	-	16	1
Saamistodistukset	19	-1	-	18	-1	-10	24	0
Rahastot	64	0	-	30	-20	-18	57	1
Yhteensä	97	1	-	51	-24	-28	96	2
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	243	11	1	30	-23	-33	228	-1
Saamistodistukset	39	2	2	10	-6	30	78	2
Rahastot	720	29	46	215	-262	-	748	62
Yhteensä	1 002	42	49	255	-291	-3	1 054	64
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 099	43	49	306	-316	-31	1 150	66

	12/2014		
	Realisoituneet voitot/tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot yhteensä	43	56	99
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisältyvistä varoista	10	56	66

10 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyyshanalyysi

	9/2015		12/2014	
	Kirjanpito-arvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)	Kirjanpito-arvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)
Rahoitusvarat				
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	48	-10	228	-18
Saamistodistukset	84	-1	77	-4
Rahastot	796	-159	748	-148
Yhteensä	929	-170	1 054	-170

Korkoinstrumenttien osalta rahoitusvarojen arvoa on testattu olettamalla korkotason nousevan 1 prosenttiyksiköllä kaikissa maturiteeteissa. Muiden omaisuuslajien osalta on oletettu hintojen laskevan 20 prosenttia. Sampo-konserni ei kannu sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä sijoitusriskejä, joten niiden osalta vaikutuksia ei ole esitetty. Edellä esitettyjen vaihtoehtoisten oletusten perusteella mahdollinen korkotason muutos tilanteessa 30.9.2015 aiheuttaisi saamistodistusten osalta 1 (4) milj. euron ja muiden instrumenttien mahdollinen hinnan alentuminen 169 (166) milj. euron arvostustappion konsernin muussa laajassa tuloksessä. Jokseenkin mahdollinen tulosvaikutus olisi näin konsernin omaan pääomaan suhteutettuna 1,6 (1,6) prosenttia.

11 Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset

Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	1 266	1 234
Osakkeet ja osuudet	4 105	3 890
Lainat ja saamiset	191	149
Johdannaissopimukset	10	9
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 572	5 282
Segmenttien väliset eliminoinnit	-18	-23
Konserni yhteensä	5 554	5 259

12 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista >

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Vakuutussopimukset		
Vakuutusmaksuvastuu	2 226	1 998
Korvausvastuu	7 378	7 185
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	9 604	9 183
Jälleenvakuuttajien osuus		
Vakuutusmaksuvastuu	77	41
Korvausvastuu	198	197
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	276	237

> 12 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Vakuutusopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	2 544	2 625
Korvausvastuu	2 446	2 433
Yhteensä	4 990	5 058
Velka muista vakuutusopimuksista		
Vakuutusmaksuvastuu	0	0
Korvausvastuu	1	-
Yhteensä	1	0
Yhteensä	4 991	5 058
Jälleenvakuutusopimukset		
Vakuutusmaksuvastuu	3	1
Korvausvastuu	0	0
Yhteensä	4	2
Vakuutusopimukset yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	2 548	2 626
Korvausvastuu	2 447	2 434
Yhteensä	4 994	5 060
Sijoitussopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	25	4
Velka vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	2 573	2 631
Korvausvastuu	2 447	2 434
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 020	5 065
Jälleenvakuuttajien osuus		
Korvausvastuu	3	3
Sijoitussopimuksissa ei ole korvausvastuuta.		
Vastuuvelan riittävyyslaskelmasta ei aiheudu lisävaateita.		
Sijoitussopimuksiin, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon tai joihin sisältyy oikeus vaihtaa sopimukseen, johon sisältyy yllä mainittu piirre, on sovellettu IFRS 4 <i>Vakuutusopimukset</i> standardin sallimaa helpotusta. Tällaiset sijoitussopimukset on arvostettu vakuutusopimusten tavoin.		
Konserni yhteensä	14 624	14 248

13 Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Sijoitussidonnaiset vakuutus- ja sijoitussopimukset	3 808	3 599
Sijoitussidonnaiset sijoitussopimukset	1 762	1 714
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 570	5 312
Segmenttien väliset eliminoinnit	-17	-23
Konserni yhteensä	5 553	5 289

14 Rahoitusvelat

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	11	24
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	199	349
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	210	373
Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	33	86
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	100	100
Henkivakuutustoiminta yhteensä	133	186
Omistusyhteisö	9/2015	12/2014
Johdannaissopimukset (liite nro 7)	10	11
Liikkeeseen lasketut velkakirjat		
Yritystodistukset	300	305
Joukkovelkakirjalainat	1 984	1 888
Yhteensä	2 284	2 192
Omistusyhteisö yhteensä	2 293	2 203
Segmenttien väliset eliminoinnit	-289	-339
Konserni yhteensä	2 347	2 423

15 Ehdolliset velat ja sitoumukset >

Vahinkovakuutustoiminta	9/2015		12/2014	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Takaukset		7		7
Muut peruuttamattomat sitoumukset		16		10
Yhteensä		23		17
Vakuudeksi annettu omaisuus ja vakuudelliset velat ja sitoumukset				
	9/2015	9/2015	12/2014	12/2014
Vakuudeksi annettu omaisuus	Annettu vakuus	Velat/ sitoumukset	Annettu vakuus	Velat/ sitoumukset
Käteiset varat	0	0	0	1
Sijoitukset				
- Sijoitusarvopaperit	239	142	238	136
Yhteensä	239	142	239	137
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		9/2015		12/2014
Sijoitukset		31		25
Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.				
Ei-purettavissa olevat vuokrasopimukset		9/2015		12/2014
Maksettavat vähimmäisvuokrat				
- yhden vuoden kuluessa		30		31
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua		90		93
- yli viiden vuoden kuluttua		48		59
Yhteensä		167		183

> 15 Ehdolliset velat ja sitoumukset

Henkivakuutustoiminta	9/2015	12/2014
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	399	384
IT-hankinnat	1	2
Yhteensä	400	386
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		
Käteiset varat	22	72
Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.		
Ei-purettavissa olevat vuokrasopimukset	9/2015	12/2014
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	2	2
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	7	8
- yli viiden vuoden kuluttua	8	8
Yhteensä	16	18
Omistusyhteisö	9/2015	12/2014
Ei-purettavissa olevat vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	1	1
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	1	1
Yhteensä	2	2

16 Vahinkovakuutuksen tulosanalyysi

	1-9/2015	1-9/2014
Vakuutusmaksutuotot	3 267	3 349
Korvauskulut	-2 379	-2 386
Liikekulut	-386	-556
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	-1	1
Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto	21	32
Vakuutustekninen kate	522	441
Sijoitustoiminnan nettotuotto	250	297
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-49	-66
Muut tuotot ja kulut	33	39
Liikevoitto	756	711

17 Sampo Oyj:n tuloslaskelma ja tase (FAS)

Tuloslaskelma	1-9/2015	1-9/2014
Liiketoiminnan muut tuotot	12	11
Henkilöstökulut	-14	-14
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-8	-9
Liikevoitto	-10	-12
Rahoitustuotot ja kulut	656	472
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	646	460
Tuloverot	-2	-
Tilikauden voitto	644	460
Tase	9/2015	12/2014
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset hyödykkeet	3	3
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 370	2 370
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	296	325
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	5 557	5 557
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	176	110
Muut osakkeet ja osuudet	332	85
Muut saamiset	52	35
Saamiset	78	97
Rahat ja pankkisaamiset	106	768
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 971	9 351
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	98	98
Käyvän arvon rahasto	-10	7
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	1 527	1 527
Muut rahastot	273	273
Edellisten tilikausien voitto / tappio	4 026	4 060
Tilikauden voitto	644	1 050
Oma pääoma yhteensä	6 558	7 014
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	1 984	1 888
Lyhytaikainen	429	450
Vieras pääoma yhteensä	2 413	2 337
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 971	9 351

SAMPO GROUP

Sampo Oyj / Fabianinkatu 27, 00100 Helsinki / Puhelin +358 (0)10 516 0100
www.sampo.com / @sampo_plc / sampo-plc